KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 15.3.2005
KOM(2005) 87 končno

2005/0020 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o uvedbi evropskega postopka v sporih majhne vrednosti

(predložena s strani Komisije)

{SEK(2005) 351}
{SEK(2005) 352}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. UVOD IN OZADJE

1.1. Uvod

Na podlagi predhodnega programa za politiko varstva in informiranja potrošnika[1] iz leta 1975 in Zelene knjige o dostopu potrošnikov do pravnega varstva in reševanju potrošniških sporov na enotnem trgu[2] iz leta 1993 je Komisija leta 1996 sprejela Sporočilo o akcijskem načrtu za dostop potrošnikov do pravnega varstva in reševanju potrošniških sporov na notranjem trgu[3]. Akcijski načrt se je osredotočil na spodbujanje in pospešitev postopkov za reševanje posameznih potrošniških sporov in oblikoval določbe za uvedbo poenostavljenega dostopa do sodnih postopkov. Z začetkom veljavnosti Amsterdamske pogodbe v letu 1999 si je Evropska unija zastavila cilj, da postopno vzpostavi območje svobode, varnosti in pravice, med drugim tudi s sprejetjem ukrepov na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah.

Evropski svet v Tampereju leta 1999 je pozval Svet, naj določi posebna skupna procesna pravila za poenostavljene in pospešene sodne postopke v sporih majhne vrednosti in odpravi vmesne ukrepe, ki se še vedno zahtevajo za omogočanje priznavanja in izvrševanja odločb ali sodb v zaprošeni državi za vse pravne naslove glede sporov majhne vrednosti (tj. niso omejeni na potrošniške spore).

Skupni program ukrepov za izvajanje načela vzajemnega priznavanja odločb v civilnih in gospodarskih zadevah Komisije in Sveta, ki ga je sprejel Svet dne 30. novembra 2000[4], je pozval k poenostavitvi in pospešitvi reševanja sodnih postopkov v sporih majhne vrednosti. Razprave o poenostavitvi in pospešitvi reševanja sodnih postopkov v sporih majhne vrednosti bi prav tako olajšale priznavanje in izvrševanje sodb.

Potrebo po poenostavljenih in pospešenih sodnih postopkih v sporih majhne vrednosti je izrazil tudi Evropski parlament[5].

1.2. Zelena knjiga o postopku za evropski plačilni nalog in ukrepih za poenostavitev in pospešitev sodnih postopkov v sporih majhne vrednosti

Pred sprejetjem tega predloga je bilo izvedeno obsežno posvetovanje med državami članicami in vsemi zainteresiranimi strankami civilne družbe. Zelena knjiga o postopku za evropski plačilni nalog ter ukrepih za poenostavitev in pospešitev sodnih postopkov v sporih majhne vrednosti[6], ki jo je predstavila Komisija dne 20. decembra 2002, je podala pregled obstoječih postopkov v sporih majhne vrednosti v državah članicah. Na podlagi primerjalne študije, kako države članice obravnavajo ustrezna procesna vprašanja, je oblikovala številna vprašanja, ki zadevajo želen obseg in značilnosti evropskega instrumenta.

---

1 UL L 92, 25.4.1975, str. 2.
2 COM(93) 576.
3 COM(96) 13.
4 UL C 12, 15.1.2001, str. 1.
5 UL C 146, 17.5.2001, str. 4.
6 COM(2002) 746 konč.

Odzivi na Zeleno knjigo, o katerih se je nadalje razpravljalo na javni obravnavi, ki jo je organizirala Komisija dne 12. decembra 2003, so pokazali, da se instrument za poenostavitev in pospešitev sodnih postopkov v sporih majhne vrednosti skoraj soglasno šteje kot korak naprej pri oblikovanju območja svobode, varnosti in pravice.

V svojem mnenju[7] z dne 18. junija 2003 o Zeleni knjigi je Evropski ekonomsko-socialni odbor pozdravil pobudo Komisije, da začne s posvetovanjem o tej zadevi, in njena prizadevanja, da pospeši in poceni civilne postopke ter izboljša njihovo učinkovitost. Podprl je določitev evropskega postopka za pospešitev sodnih postopkov v sporih majhne vrednosti. Poudaril je, da bi morali biti ustrezni ukrepi za pospešitev takšnih sodnih postopkov opredeljeni brez hkratnega ogrožanja jamstev, ki jih zadevnim strankam nudi pravna država.

V svojem mnenju[8] z dne 12. februarja 2004 o Zeleni knjigi je Evropski parlament pozdravil pobudo Komisije in izrazil, da bi se morali postopki v sporih majhne vrednosti uporabljati tako v zadevah glede plačila določenega zneska - ob tem, da je treba najprej določiti mejo na podlagi zadevnega zneska - kot tudi v vseh drugih sporih glede gospodarskih odnosov, ki spadajo pod naslov obligacij. Nadalje je treba v postopkih v sporih majhne vrednosti uporabljati metode alternativnega reševanja sporov (ARS), poenostaviti izvajanje dokazov in omejiti pravico do pravnega sredstva.

Dne 16. marca 2004 so strokovnjaki držav članic razpravljali o osnutku Uredbe o uvedbi evropskega postopka v sporih majhne vrednosti. Delegacije so na splošno sprejele pristop iz tega besedila, zlasti za sprejem uredbe, ki bi imela za cilj poenostavitev in pospešitev sodnih postopkov v sporih majhne vrednosti z uvedbo evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, ki bi bil alternativa postopkom, ki jih določajo zakonodaje držav članic in bodo ostali nespremenjeni ter so na razpolago strankam v sporu, in za odpravo vmesnih ukrepov za omogočanje priznavanja in izvrševanja sodb, ki jih v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti izda druga država članica.

2. CILJI IN OBSEG

2.1. Splošni cilj

2.1.1. Pomen učinkovitih postopkov v sporih majhne vrednosti

Ni nujno, da se stroški, zamude in nevšečnosti sorazmerno znižujejo z zneskom zahtevka. Nasprotno, nižji kot je zahtevek, bolj narašča višina teh ovir. Zaradi tega je veliko držav članic oblikovalo poenostavljen civilni postopek za spore majhne vrednosti. Istočasno kot posledica povečane uporabe svoboščin iz Pogodbe ES do prostega pretoka oseb, blaga in storitev narašča možno število čezmejnih sporov. Ovire za hitro in poceni sojenje so v takšnih čezmejnih primerih seveda večje. Pogosto bo treba najeti dva odvetnika, pojavijo se dodatni stroški za prevajanje in tolmačenje ter različni drugi dejavniki, kot so dodatni potni stroški za stranke v sporu, priče, odvetnike itd.

---

[7] UL C 220, 16.9.2003, str. 5.

[8] Resolucija Evropskega parlamenta o možnostih za približevanje civilnega procesnega prava v Evropski uniji (COM(2002) 654 + COM(2002) 746 - C5-0201/2003 - 2003/2087(INI)), A5-0041/2004.

Morebitne težave niso omejene na spore med posamezniki. Prav tako lahko na težave naletijo mali podjetniki, ko želijo uveljaviti svoje zahtevke v drugi državi članici. Toda zaradi pomanjkanja postopka, ki je „sorazmeren“ z vrednostjo sodnega postopka, se lahko upnik vpraša, ali je sodna pomoč glede na ovire, s katerimi se bo po vsej verjetnosti srečal, sploh ekonomsko razumna. Stroški izdaje sodbe, še posebno proti toženi stranki v drugi državi članici, so pogosto nesorazmerni z zneskom zadevnega zahtevka. Veliko upnikov, ki se sooči s stroški postopkov in jih prestrašijo praktične težave, ki bodo najbrž sledile, opusti vsakršno upanje, da bi pridobili tisto, za kar verjamejo, da je po vsej pravici njihovo.

2.1.2. Značilnosti postopkov v sporih majhne vrednosti – poenostavitve postopka

V okviru svojih procesnih sistemov in tradicij so mnoge države članice uvedle posebna pravila glede sodnih postopkov v sporih majhne vrednosti, ki predvidevajo poenostavitve postopka v primerjavi z navadnim postopkom. Ni presenetljivo, da se tako zasnovane rešitve med seboj razlikujejo. Medtem ko v nekaterih državah članicah obstajajo posebni postopki v sporih majhne vrednosti, druge določajo nekatere poenostavitve v zadevah v sporih majhne vrednosti. Razlike obstajajo tudi glede stopnje, do katere se uporabljajo posebne poenostavitve postopka.

Posebni postopki v sporih majhne vrednosti, ki določajo različne poenostavitve v primerjavi z navadnim postopkom, obstajajo v Združenem kraljestvu (Anglija/Wales, Škotska in Severna Irska), na Irskem, Švedskem in v Španiji. V Nemčiji lahko sodišča določijo svoje postopke, če se jim zdi, da sodijo med zadeve v sporih majhne vrednosti. V Franciji obstaja poenostavljen način za uvedbo postopka za spore majhne vrednosti („déclaration au greffe“). Zakoni o pravdnem postopku Avstrije, Finske in Nizozemske ter drugih držav članic vsebujejo kar nekaj poenostavitev postopka v primerjavi z navadnim postopkom, ki se uporabljajo v zadevah pod določenim pragom. Čeprav se zdi, da te poenostavitve postopka niso enakovredne posebnemu postopku v sporih majhne vrednosti v strogem pomenu, pa se v praksi dosegajo zelo podobni rezultati.

Najpomembnejše značilnosti obstoječih postopkov v sporih majhne vrednosti in poenostavitev postopka se lahko povzamejo na naslednji način:[9]

– Vse države članice s postopkom v sporih majhne vrednosti imajo kvantitativni prag za te postopke, ki pa je seveda precej različen[10]. Nekatere države članice uporabljajo postopek v sporih majhne vrednosti dodatno tudi k nekaterim vrstam sodnih postopkov, ne glede na prag. V večini držav članic s postopki v sporih majhne vrednosti ti postopki niso na razpolago samo za denarne zahtevke. Uporaba poenostavljenega postopka je v večini primerov obvezna (za zahtevke pod pragom), toda sodni postopek se lahko spremeni v navadnega ali bolj formalnega z odločitvijo sodnika ali na zahtevo stranke.

[9] Za več podrobnosti glej Poglavje 4.3 Zelene knjige.

[10] Med 600 EUR (Nemčija) in 8.234 EUR (Anglija/Wales).

– V mnogih obstoječih postopkih v sporih majhne vrednosti obstajajo obrazci za izpolnitev zahtevka. V zahtevi v nobeni državi članici ni treba navesti pravnih sklicevanj, tj. zahtevajo se samo navedbe dejstev. V večini držav članic je za uvedbo postopka na razpolago pomoč sodnega uradnika ali služba za pomoč. Še več, sodnik med obravnavo nudi pomoč stranki, ki je ne zastopa odvetnik (še posebno o procesnih vprašanjih), ob upoštevanju načela nepristranskosti. Trenutno nobena država članica ne zahteva obveznega zastopanja z odvetnikom v postopkih v sporih majhne vrednosti.

– Sprostitev pravil o izvajanju dokazov je eno od bistvenih vprašanj v postopkih v sporih majhne vrednosti v večini držav članic. V velikem številu primerov lahko sodnik glede tega v določeni meri odloči po prostem preudarku. Možnost pisnega postopka v celoti (namesto ustnih obravnav) trenutno obstaja v mnogih primerih. V nekaterih primerih so sproščena pravila o vsebini sodbe. V mnogih državah članicah obstaja rok za izdajo sodbe. Procesna pravila se glede povračila stroškov močno razlikujejo. V večini primerov mora vse stroške plačati toženec, če v pravdi ne uspe. Zakoni držav članic o možnosti pritožbe proti odločitvam v postopkih v sporih majhne vrednosti se precej razlikujejo.

2.2. Področje uporabe

2.2.1. Potreba po ukrepih na ravni Skupnosti

Člen 65 Pogodbe ES podeljuje Skupnosti pooblastila za sprejem pravnih aktov glede pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah s čezmejnimi posledicami, kolikor je to potrebno za pravilno delovanje notranjega trga.

V zvezi z zahtevo notranjega trga je za institucije Skupnosti določena možnost prostega preudarka, ali je ukrep potreben za pravilno delovanje notranjega trga. V zvezi s tem predlogom je pravilno delovanje notranjega trga olajšano, saj bo določitev evropskega postopka v sporih majhne vrednosti pomagala odstraniti ovire pri prostem pretoku blaga, oseb, storitev in kapitala. Kot je poudarjeno zgoraj (2.1.2), se trenutni postopki v sporih majhne vrednosti v državah članicah močno razlikujejo. Dostop gospodarskih subjektov do sodnih mehanizmov zelo različnih ravni izvedbe povzroča izkrivljanje konkurence na notranjem trgu ne glede na to, ali imajo akterji sedež v različnih državah članicah ali v isti državi članici. Če imajo nekateri subjekti dostop do učinkovitih in uspešnih postopkov ter drugi ne, ne obstajajo enaki pogoji delovanja za subjekte, ki tekmujejo na notranjem trgu. Obstoječe razlike v zakonih držav članic postavljajo ovire za pravilno delovanje notranjega trga. Posledično stanje, ki obsega izrazito neravnovesje glede učinkovitosti procesnih sredstev, ki jih imajo upniki na voljo v različnih nacionalnih zakonodajah, naraste do izkrivljanja konkurence na notranjem trgu. Evropski postopek v sporih majhne vrednosti bi tako olajšal pravilno delovanje notranjega trga.

Glede čezmejne zahteve večina jezikovnih različic Pogodbe uporablja izraz „zadeva“ in ne „ukrep“. Zato je nujno in zadostno, da ima „zadeva“ čezmejne posledice. To razlago potrjuje točka (c) člena 65, ki določa, da ukrepi na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah vključujejo odpravljanje ovir za nemoten potek civilnih postopkov, in s členom III-269 Pogodbe o Ustavi za Evropo.

Procesno pravo ima lahko po svoji naravi čezmejne posledice. Sodnik bo vedno uporabil pravo sodišča (lex fori) ne glede na to, ali ima sodni postopek čezmejne elemente. Sodni postopek v sporih majhne vrednosti predstavlja zadevo s čezmejnimi posledicami, saj bo ob upoštevanju razvoja notranjega trga večina gospodarskih subjektov in potrošnikov prej ali slej sodelovala v takšnih sodnih postopkih na tujem.

Ukrep, ki se nanaša tudi na popolnoma notranje zadeve in je potreben za pravilno delovanje notranjega trga, še posebno ker odpravlja izkrivljanja konkurence med gospodarskimi subjekti različnih držav članic, ima nujno tudi čezmejne posledice, saj bo določitev učinkovitega postopka v sporih majhne vrednosti v vsaki državi članici olajšala dostop do pravnega varstva pod enakimi pogoji.

Zahteva notranjega trga v členu 65 je tako omejitev čezmejne zahteve. Ukrep, ki je potreben za pravilno delovanje notranjega trga, ima nujno tudi čezmejne posledice, medtem ko za ukrep, ki ima čezmejne posledice, ni vedno nujno, da je potreben za pravilno delovanje notranjega trga. To razlago so podprla tudi pogajanja, na podlagi katerih je bil sprejet člen 65, saj je bila zahteva notranjega trga uvedena v kasnejši fazi pogajanj, da bi se omejilo področje uporabe določbe. Namen snovalcev člena 65 gotovo ni bila strožja razlaga tega člena, saj bi to povzročilo nove ovire pri dostopu do pravnega varstva na evropskem sodnem območju. Vsak pravni instrument bi moral imeti svojo lastno „čezmejno“ opredelitev, saj se bo ta opredelitev skoraj nujno morala razlikovati od zadeve do zadeve, kar bi povzročilo znatne težave pri izvajanju teh instrumentov.

Bilo bi neprimerno in tudi neproduktivno, če bi zožili področje uporabe evropskega postopka v sporih majhne vrednosti na čezmejne zadeve.

Najprej se je treba izogniti uvedbi dveh različnih režimov za notranje zadeve in zadeve s čezmejnimi vidiki. Takšna dvojnost režimov ne bi bila skladna s ciljem enotnega in skladnega območja pravice za vse.

Nadalje, kot je poudarjeno zgoraj, hitri in poceni postopki v sporih majhne vrednosti strankam v sporu niso na razpolago v vseh državah članicah. Zaradi pomanjkanja takšnih postopkov, ki so sorazmerni z vrednostjo spora, je sodna pomoč v mnogih zadevah ekonomsko vprašljiva in upniki se pogosto vzdržijo pravnega ukrepanja. Ta omejitev učinkovitega dostopa do pravnega varstva povzroča gospodarske stroške, ki imajo znatne negativne makroekonomske vplive na pravilno delovanje notranjega trga.

2.2.2. Subsidiarnost in sorazmernost

Države članice ne morejo same doseči cilja tega predloga, poenostavitve in pospešitve sodnih postopkov v sporih majhne vrednosti z uvedbo evropskega sodnega postopka v sporih majhne vrednosti, saj ne morejo jamčiti enakovrednosti pravil, ki se uporabljajo v Skupnosti. Cilj je torej možno doseči le na ravni Skupnosti.

Ta predlog je v celoti skladen z načelom sorazmernosti v tem, da je strogo omejen na to, kar je potrebno za dosego tega cilja. V tem kontekstu je zlasti bistveno, da se poudarijo učinki kombinacije izbranega pravnega instrumenta (uredba) z neobvezno naravo evropskega postopka v sporih majhne vrednosti glede primerljivih mehanizmov po nacionalnem procesnem pravu držav članic. Z zagotavljanjem poenotenosti in neposredne uporabe tega postopka bi predlagana uredba samo zavezovala države članice, da zagotovijo evropski postopek kot dodatno orodje. Ne bi jim vsiljevala opustitve prej veljavne zakonodaje o sporih majhne vrednosti niti spremembe takšne zakonodaje za uskladitev s pravom Skupnosti. Zato

ta predlog uredbe, ki pušča pravico držav članic, da nadaljujejo z uporabo svojih domačih pravil poleg evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, nedotaknjeno, precej manj posega v procesne sisteme kot direktiva, ki bi zahtevala prilagoditev nacionalne zakonodaje standardom, določenim v tem instrumentu. Ta zakonodajna tehnika dejansko zagotavlja skupno minimalno raven učinkovitosti izterjave v sporu majhne vrednosti, vendar omogoča državam članicam, ki so razvile boljši domači sistem, da ga obdržijo. Končno bo prepuščeno upnikom, da odločijo, kateri postopek se jim zdi boljši glede izvajanja ali bolj primeren glede dostopnosti, pri čemer je zadnji kriterij še posebno pomemben za tiste, ki delujejo v več državah članicah in se jim ni treba seznanjati s procesnim pravom vsake države članice, ker je na voljo enotni evropski postopek v sporih majhne vrednosti. Končno je treba upoštevati, da člen 17 predloga določa, da „ob upoštevanju določb te uredbe evropski postopek v sporih majhne vrednosti ureja procesno pravo države članice, v kateri teče postopek“. Zato uvedba evropskega postopka v sporih majhne vrednosti nima za posledico potrebe po nadaljnjem približevanju nacionalnih procesnih zakonodaj in tako vzdržuje kolizijo z domačim pravom na najnižji možni točki.

2005/0020 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o uvedbi evropskega postopka v sporih majhne vrednosti

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 61(c) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije[11],

ob upoštevanju mnenja Evropske ekonomsko-socialnega odbora[12],

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe[13],

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropska unija si je zastavila cilj, da ohranja in razvija Evropsko unijo kot območje svobode, varnosti in pravice, kjer je zagotovljen prosti pretok oseb. Za postopno vzpostavitev takšnega območja mora Skupnost med drugim sprejeti ukrepe, povezane s pravosodnim sodelovanjem v civilnih zadevah, ki so potrebni za pravilno delovanje notranjega trga.

(2) V zvezi s tem je Skupnost med drugimi ukrepi že sprejela Uredbo Sveta (ES) št. 1348/2000 z dne 29. maja 2000 o vročanju sodnih in zunajsodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah[14], Odločbo Sveta št. 2001/470/ES z dne 28. maja 2001 o ustanovitvi Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah[15], Uredbo Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah[16] in Uredbo (ES) št. 805/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o uvedbi evropskega naloga za izvršbo nespornih zahtevkov[17].

(3) Dne 20. decembra je Komisija sprejela Zeleno knjigo o postopku za evropski plačilni nalog ter ukrepih za poenostavitev in pospešitev sodnih postopkov v sporih majhne vrednosti[18]. Zelena knjiga je začela s posvetovanjem o ukrepih glede poenostavitve in pospešitve sodnih postopkov v sporih majhne vrednosti.

---

11 UL C […], […], str.[…].
12 UL C […], […], str.[…].
13 UL C […], […], str.[…].
14 UL L 160, 30.6.2000 str. 37.
15 UL L 174, 27.6.2001 str. 25.
16 UL L 12, 16.1.2001, str. 1.
17 UL L 143, 30.4.2004, str. 15.
18 COM(2002) 746 konč.

(4) Mnoge države članice so uvedle poenostavljene civilne postopke za spore majhne vrednosti, saj stroški, zamude in nevšečnosti, povezane s sodnim postopkom, ne padajo nujno sorazmerno z zneskom zahtevka. Ovire za hitro in poceni sojenje so večje v čezmejnih zadevah. Zato je nujno oblikovati evropski postopek v sporih majhne vrednosti. Cilj takšnega evropskega postopka bi moral biti olajšanje dostopa do pravnega varstva z zagotovitvijo postopka zmerne dolžine in sprejemljivih stroškov.

(5) Izkrivljanje konkurence na notranjem trgu zaradi neravnovesja glede delovanja procesnih sredstev, ki so na voljo upnikom v različnih državah članicah, povzroča potrebo po pravnih aktih Skupnosti, ki zagotavljajo enake pogoje za dolžnike in upnike v Evropski uniji.

(6) Evropski postopek v sporih majhne vrednosti bi se moral uporabljati tudi v popolnoma notranjih zadevah zaradi odpravljanja izkrivljanj konkurence med gospodarskimi subjekti v različnih državah članicah in olajšanja dostopa do pravnega varstva pod enakimi pogoji v vseh državah članicah.

(7) Evropski postopek v sporih majhne vrednosti bi moral poenostaviti, in pospešiti spore majhnih vrednosti ob tem pa znižati stroške sodnega postopka z zagotavljanjem neobvezne poti poleg možnosti, ki obstajajo v skladu z zakoni držav članic in, ki bodo ostali nespremenjeni. Ta uredba bi morala tudi olajšati priznavanje in izvrševanje sodb, izdanih v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti v drugi državi članici, vključno s sodbami, ki so bile na začetku popolnoma notranje narave.

(8) Da bi olajšali uvedbo postopka, bi morala tožeča stranka začeti evropski postopek v sporih majhne vrednosti z izpolnitvijo obrazca zahtevka in vložitvijo pri pristojnem sodišču.

(9) Da bi zmanjšali stroške in zamude, bi morale biti listine vročene strankam s priporočenim pismom s povratnico ali na enostavnejši način, na primer z navadnim pismom, preko telefaksa ali elektronske pošte. Postopek bi moral potekati na podlagi pisno izvedenih pravdnih dejanj, razen če sodišče meni, da je potrebna ustna obravnava. Zastopanje odvetnika za stranke ne bi smelo biti obvezno.

(10) Sodišču bi morala biti dana možnost, da izvede obravnavo z avdio ali video konferenco ali konferenco preko elektronske pošte. Prav tako bi mu moralo biti omogočeno, da po prostem preudarku določi dokazna sredstva in obseg izvajanja dokazov ter prizna izvajanje dokazov preko telefona, s pisnimi izjavami prič ter prek avdio ali video konference ali konference preko elektronske pošte.

(11) Sodišče bi moralo spoštovati načelo kontradiktornosti postopka.

(12) Da bi pospešili rešitve sporov, bi bilo treba sodbo izdati v 6 mesecih po registraciji zahtevka.

(13) Da bi pospešili izterjavo v sporu majhne vrednosti, bi morala biti sodba izvršljiva takoj ne glede na katero koli možno pravno sredstvo in brez pogoja pologa varščine.

(14) Da bi znižali stroške, kadar je stranka, ki v pravdi ne uspe, fizična oseba in nima zastopnika odvetnika ali drugega pravnega strokovnjaka, ne bi bilo treba, da povrne stroške odvetnika ali drugega pravnega strokovnjaka druge stranke.

(15) Da bi olajšali priznavanje in izvrševanje, bi morale biti sodbe, izdane v državi članici v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti, priznane in izvršljive v drugi državi članici brez potrebe po izjavi o izvršljivosti in brez vsakršne možnosti nasprotovanja njenemu priznanju.

(16) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana zlasti v Listini Evropske unije o temeljnih človekovih pravicah. Posebno se trudi zagotoviti popolno spoštovanje pravice do nepristranskega sojenja, kot je priznana v členu 47 Listine.

(17) Ukrepe, potrebne za izvajanje te uredbe, je treba sprejeti v skladu z Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o uvedbi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil[19].

(18) Ker ciljev te uredbe, in sicer uvedbo postopka, ki bo poenostavil in pospešil reševanje sporov majhne vrednosti in zmanjšal stroške postopka, ne morejo zadostno uresničiti države članice in jih je mogoče bolje doseči na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti, ta uredba ne presega okvirov, ki so potrebni za doseganje teh ciljev.

(19) [Združeno kraljestvo in Irska sta v skladu s členom 3 Protokola o stališču Združenega kraljestva in Irske, ki je priložen k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, predložili uradno obvestilo, da želita sodelovati pri sprejetju in uporabi te Uredbe.]

(20) Danska skladno s členoma 1 in 2 Protokola o stališču Danske, ki je priložen k Pogodbi o Evropski uniji in k Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zanjo ne velja, niti ni zavezana k njeni uporabi –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

PREDMET UREJANJAIN PODROČJE UPORABE

Člen 1
Predmet urejanja

Ta uredba uvaja evropski postopek v sporih majhne vrednosti predstavlja poenostavitev, pospešitev in znižanje stroškov sodnih postopkov v sporih majhne vrednosti. Na voljo je strankam v sporu kot alternativa postopkom, ki obstajajo v zakonodajah držav članic in bodo ostali nespremenjeni.

[19] UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

Ta uredba tudi odpravlja vmesne ukrepe, ki so potrebni za omogočanje priznavanja in izvrševanja sodb, ki jih v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti izda ena država članica, v drugi državi članici, razen sodb o nespornih zahtevkih.

Člen 2
Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah, ne glede na naravo sodišča, kjer skupna vrednost denarnega ali nedenarnega zahtevka brez obresti, stroškov in izdatkov ne presega 2.000 EUR v času začetka postopka.

   Uredba se ne uporablja zlasti za davčne, carinske ali upravne zadeve.

2. Ta uredba se ne uporablja za zadeve glede:

   (a) statusa ali pravne sposobnosti fizičnih oseb,

   (b) premoženjskih pravic iz zakonske zveze, oporok in dedovanj,

   (c) stečaja, postopkov v zvezi z likvidacijo plačilno nesposobnih družb ali drugih pravnih oseb, postopkov prisilne poravnave in podobnih postopkov,

   (d) socialne varnosti,

   (e) arbitraže,

   (f) delovnopravne zakonodaje.

3. V tej uredbi izraz „država članica“ pomeni vse države članice razen Danske. [Združeno kraljestvo, Irska]

POGLAVJE II

EVROPSKI POSTOPEK V SPORIH MAJHNE VREDNOSTI

Člen 3
Začetek postopka

1. Tožeča stranka začne evropski postopek v sporih majhne vrednosti z izpolnitvijo obrazca zahtevka iz Priloge I in ga z vsemi ustreznimi dodatnimi dokumenti vloži pri pristojnem sodišču. Zahtevek se lahko vloži bodisi neposredno, preko pošte ali z drugim načinom sporočanja, kot je telefaks ali elektronska pošta, ki je sprejemljiv v državi članici, kjer se postopek začne.

2. Države članice obvestijo Komisijo o sprejemljivih načinih sporočanja. Komisija te podatke javno objavi.

3. Sodišče registrira obrazec zahtevka neposredno po prejemu in zabeleži datum in čas prejema vseh ostalih dokumentov, ki jih prejme v evropskem postopku v sporu majhne vrednosti.

4. Za namene pretrganja priposestvovalne dobe oziroma zastaralnega roka se šteje, da je sodišče začelo postopek z registracijo obrazca zahtevka v skladu z odstavkom 3.

5. Kadar se obrazec zahtevka ne nanaša na ukrep znotraj področja uporabe te uredbe, kakor je določeno v členu 2, sodišče ne obravnava zahtevka po evropskem postopku v sporih majhne vrednosti, temveč nadaljuje z njegovim obravnavanjem v skladu z ustreznim procesnim pravom, ki se uporablja v državi članici, v kateri teče postopek. V tem primeru sodišče o tem obvesti tožečo stranko.

6. Kadar sodišče meni, da podatki, ki jih je priskrbela tožeča stranka, niso dovolj jasni ali so nezadostni, ali kadar obrazec zahtevka ni pravilno izpolnjen, lahko tožeči stranki odobri možnost za dopolnitev ali popravek obrazca oziroma za dopolnitev s podatki ali listinami, ki jih lahko navede.

7. Države članice zagotovijo, da je obrazec zahtevka dostopen na vseh sodiščih, na katerih se lahko začne evropski postopek v sporih majhne vrednosti, in da je na teh sodiščih na voljo praktična pomoč tožečim strankam pri izpolnjevanju obrazca zahtevka.

Člen 4
Nadaljnje vodenje postopka

1. Evropski postopek v sporih majhne vrednosti je pisni postopek, razen v primeru, ko sodišče meni, da je potrebna ustna obravnava, pri tem pa se upoštevajo vse pripombe ali zahteve strank

2. Po prejemu obrazca zahtevka, sodišče izpolni Del I vprašalnika iz Priloge II.

   Kopijo obrazca zahtevka skupaj z izpolnjenim vprašalnikom sodišče vroči toženi stranki v osmih dneh od prejema obrazca zahtevka v skladu z členom 11.

3. Tožena stranka poda odgovor v enem mesecu od vročitve zahtevka obrazca in vprašalnika, tako da izpolni Del II vprašalnika in doda morebitne dodatne listine ter obrazec vrne sodišču, ali na drug primeren način brez uporabe obrazca.

4. Sodišče v skladu s členom 11 vroči kopijo odgovora in morebitne dodatne listine tožeči stranki v osmih dneh od prejema odgovora tožene stranke.

5. Če v odgovoru na tožbo tožena stranka vloži nasprotno tožbo proti tožeči stranki, sodišče o tem obvesti tožečo stranko. Tožeča stranka na nasprotno tožbo odgovori v enem mesecu od vročitve odgovora na tožbo.

6. Če skupna vrednost nasprotnega zahtevka presega znesek, določen v členu 2(1), sodišče odloči o nasprotnem zahtevku samo v primeru, če izhaja iz istega pravnega razmerja kot zahtevek in sodišče meni, da je primerno nadaljevati z evropskim postopkom v sporih majhne vrednosti.

7. Če so dodatne listine, ki jih prejme sodišče, v jeziku, ki ni jezik v postopku, sodišče zahteva prevod te listine samo, če je prevod nujen za izdajo sodbe.

Če je stranka zavrnila sprejetje listine, ker ni v enem od jezikov, določenih v členu 8 Uredbe (ES) št. 1348/2000, sodišče o tem obvesti nasprotno stranko in ji svetuje, naj predloži prevod.

Člen 5
Zaključek postopka

1. Sodišče v enem mesecu od prejema odgovora tožene ali tožeče stranke, ki je bil podan v roku, določenem v členu 4(3) in (5),

   a) izda sodbo ali

   b) od strank zahteva nadaljnje podrobnosti o zahtevku v določenem roku ali

   c) povabi stranke na obravnavo.

2. Če sodišče v roku, določenem v členu 4(3), ne prejme odgovora tožene stranke na tožbo, izda zamudno sodbo.

Člen 6
Obravnava

1. Sodišče lahko obravnavo izvede z avdio ali video konferenco ali konferenco preko elektronske pošte, če so tehnična sredstva na voljo in se obe stranki strinjata.

2. Če se stranka ne udeleži obravnave in pošlje pooblaščenca, sodišče lahko zahteva, da pooblaščenec predloži pooblastilo ali drugo pisno dovoljenje te stranke, če to zahteva procesno pravo države članice, v kateri teče postopek.

Člen 7
Izvajanje dokazov

1. Sodišče lahko določi dokazna sredstva in obseg izvajanja dokazov po prostem preudarku. Še posebno lahko sodišče prizna izvajanje dokazov po telefonu, s pisnimi izjavami prič in preko avdio ali video konference ali konference preko elektronske pošte.

2. V izjemnih primerih lahko sodišče sprejme mnenje izvedenca, če je nujno potrebno za sodbo.

Člen 8
Zastopanje strank

Zastopanje strank po odvetniku ali drugemu pravnemu strokovnjaku ni obvezno.

Člen 9
Vloga sodišča

1. Sodišče spoštuje pravico do nepristranskega sojenja in načelo kontradiktornosti postopka, še posebno pri odločanju o nujnosti ustne obravnave ter dokaznih sredstvih in obsegu izvajanja dokazov.

2. Sodišče od strank ne zahteva, da podajo pravno oceno zahtevka.

3. Če je potrebno, sodišče pomaga strankam pri procesnih vprašanjih in lahko od njih zahteva, da mu predložijo podatke o dejstvih, pomembne za določitev vprašanj v zadevi.

4. Kadar je to primerno, si sodišče prizadeva za sklenitev poravnave med strankama.

Člen 10
Sodba

1. Sodišče izda sodbo v 6 mesecih od registracije obrazca zahtevka.

2. Sodišče vroči sodbo strankam v skladu s členom 11, razen v primeru, ko razglasi sodbo ustno po zaključku obravnave, na kateri sta prisotni obe stranki.

Člen 11
Vročanje listin

1. Kadar je treba listino vročiti v državi članici, ki ni država članica, v kateri teče postopek, se listine strankam vroči s priporočenim pismom s povratnico ob upoštevanju morebitnih dodatnih pogojev, določenih v členu 14 Uredbe (ES) št. 1348/2000, in člena 8 Uredbe.

2. Kadar je treba listine vročiti v državi članici, v kateri teče postopek, in je naslov naslovnika nedvomno poznan, se listine vročijo strankam s priporočenim pismom s povratnico ali na kateri koli enostavnejši način, kot na primer z navadnim pismom, preko telefaksa ali elektronske pošte, če so ti enostavnejši načini predvideni v procesnem pravu države članice, v kateri teče postopek.

3. Če v izjemnih okoliščinah ni možno vročiti listin v skladu z odstavkoma 1 in 2, se lahko vročitev izvede na druge načine, ki zagotavljajo osebno vročanje.

Člen 12
Roki

1. Sodišče lahko podaljša roke, predvidene v členu 4(3) in (5), če je to v izjemnih primerih potrebno za zagotovitev učinkovite obrambe strank.

2. Če v izjemnih okoliščinah sodišče ne more spoštovati rokov, predvidenih v členih 4(2) in (4), členu 5(1) in členu 10(1), v najkrajšem času ukrene vse potrebno, da se ne ogrozi pravilno vodenje postopka.

3. Za računanje rokov, predvidenih v tej uredbi, se uporablja Uredba Sveta (EGS, Euratom) št. 1182/71 z dne 3. junija 1971 o uvedbi pravil glede rokov[20], datumov in iztekov rokov.

Člen 13
Izvršljivost sodbe

Sodba je izvršljiva takoj, ne glede na možne pritožbe. Ni treba položiti varščine.

Člen 14
Stroški

1. Stroške postopkov nosi stranka, ki v pravdi ne uspe, razen v primeru, kadar to ne bi bilo pošteno ali smiselno. V tem primeru sodišče odredi plačilo stroškov na enakovredni osnovi.

2. Kadar je stranka, ki v pravdi ne uspe, fizična oseba in je ne zastopa odvetnik ali drug pravni strokovnjak, ni zavezana k povrnitvi stroškov odvetnika ali drugega pravnega strokovnjaka nasprotne stranke.

Člen 15
Pravna sredstva

1. Države članice obvestijo Komisijo, ali so po njihovem procesnem pravu dopustna pravna sredstva zoper sodbo, izdano v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti. Komisija te podatke javno objavi.

2. V postopkih s pravnimi sredstvi zoper sodbo, izdano v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti, zastopanje po odvetniku ali drugemu pravnemu strokovnjaku ni obvezno.

3. Zoper sodbo, izdano v postopku s pravnim sredstvom, dodatna redna ali izredna pravna sredstva niso dopustna.

Člen 16
Preskus sodbe

Če ravna nemudoma, lahko tožena stranka zahteva preskus sodbe, izdane v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti, pod pogoji, določenimi v zakonu države članice, v kateri je bila sodba izdana, in sporočenimi Komisiji v skladu s členoma 19 in 30 Uredbe (ES) št. 805/2004, če:

a) (i) sta bila obrazec zahtevka ali vabilo na obravnavo vročena brez dokaza o opravljenem osebnem vročanju; ter

(ii) vročanje brez krivde stranke ni bilo opravljeno v zadostnem roku ali na način, ki bi ji omogočil pripravo obrambe, ali

[20] UL L 124, 8.6.1971, str. 1.

b) tožena stranka ni mogla ugovarjati zahtevku zaradi višje sile ali izrednih okoliščin, ki so nastopile brez njene krivde.

Člen 17
Procesno pravo, ki se uporablja

Ob upoštevanju te uredbe evropski postopek v sporih majhne vrednosti ureja procesno pravo države članice, v kateri teče postopek.

POGLAVJE III

PRIZNAVANJE IN IZVRŠEVANJE

Člen 18
Priznavanje in izvrševanje

1. Sodba, izdana v državi članici v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti, se prizna in je izvršljiva v drugi državi članici brez potrdila o izvršljivosti in brez vsakršne možnosti nasprotovanja njenemu priznanju, če je bila sodba potrjena na sodišču v državi članici porekla z uporabo obrazca iz Priloge III.

2. Sodba, izdana v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti, se potrdi, če ni v nasprotju s pravili o pristojnosti, kakor so določena v Oddelkih 3 in 6 Poglavja II Uredbe (ES) št. 44/2001.

   Potrdilo se izda v jeziku sodbe.

   Na izdajo potrdila ni pritožbe.

   Za vsak popravek potrdila se uporablja pravo države članice, v kateri teče postopek.

3. Če je v času izdaje sodbe verjetno, da bo treba sodbo izvršiti v drugi državi članici, se potrdilo izda po uradni dolžnosti v času izdaje sodbe. V nasprotnem primeru se potrdilo izda na zahtevo ene od strank.

4. Stranka, ki zahteva izvršitev sodbe, predloži:

   (a) kopijo sodbe, ki ustreza pogojem za ugotovitev njene verodostojnosti; ter

   (b) potrdilo iz odstavka 1.

5. Odstavki 1 do 4 se ne uporabljajo za sodbe o nespornih zahtevkih v smislu člena 3(1) Uredbe (ES) št. 805/2004.

POGLAVJE IV

POVEZANOST Z DRUGIMI INSTRUMENTI SKUPNOSTI

Člen 19

Povezanost z Uredbo (ES) št. 805/2004 in Uredbo (ES) št. 44/2001

Ta uredba ne vpliva na uporabo Uredbe (ES) št. 805/2004 in Uredbe (ES) št. 44/2001 ne glede na uporabo člena 18(1).

POGLAVJE V

KONČNE DOLOČBE

Člen 20
Obveščanje

Pristojni državni organi sodelujejo pri obveščanju splošne in strokovne javnosti o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti, še posebno preko Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah, ustanovljene z Odločbo 2001/470/ES.

Člen 21
Izvedbeni ukrepi

Ukrepe, nujne za izvajanje te uredbe glede:

spremembe praga, določenega v členu 2(1) in posodobitve ali tehničnih sprememb obrazcev iz Prilog ali uvedbe dodatnih obrazcev sprejme Komisija v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 22(2).

Člen 22
Odbor

1. Komisiji pomaga odbor, predviden v členu 75 Uredbe (ES) št. 44/2001.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 3 in 7 Sklepa 1999/468/ES ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

3. Odbor sprejme svoj poslovnik.

Člen 23
Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati […].

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti.

V Bruslju, […]

Za Evropski parlament
Predsednik
[…]

Za Svet
Predsednik
[…]